

Deel 3: lessen van de P10 uit Denemarken

Bouwen op bestaande kwaliteiten in Noord Jutland

Denemarken lijkt op Nederland, op het gebied van bestuur, landschap, nuchterheid en fietsgedrag. Wel heeft Denemarken al langer te maken met bevolkingskrimp en de vraagstukken die een verandering van de bevolking met zich meebrengt. Voor de tien grootste Nederlandse plattelandsgemeenten, de [P10](#) was dit reden genoeg om met een groep burgemeesters, wethouders en beleidsmedewerkers eens in Denemarken te gaan kijken. Wat kunnen zij leren van de plattelandsaanpak in Noord Jutland?

Het landschap in het noorden en midden van Noord Jutland is prachtig en door de afgelegen ligging zijn de bewoners hier zelfstandig en wars van overheidsbemoediging. Dit zijn twee kwaliteiten die de bewoners samen met de gemeenten inzetten om de aantrekkelijkheid van hun woongebied te behouden. Daarbij draait het met name om werkgelegenheid voor bestaande bewoners en de jongeren die hier opgroeien. Want de aantrekkingskracht van de stad, met haar universiteiten, uitgaansleven en grotere kans op een baan, is groot. De kracht van het bezochte platteland is dat de Denen juist op dit onderwerp gebruik maken van bestaande kwaliteiten.

Nationaal Park als motor

Een kuststrook van ongeveer 244 km² kust is sinds 2008 het eerste nationale park van Denemarken. Thy Nationalpark vormt sindsdien een belangrijke motor voor het gebied. Met name het toerisme in de kustregio van Thisted neemt toe. Hiervan profiteren de aan het park gelegen dorpen. Klitmøller profileert zich niet alleen als surf walhalla, maar ook als locatie voor hiketochten, mountainbiking en paardrijdtochten. Daarnaast ontwikkelden de dorpen in de omgeving extra voorzieningen, zoals een zeebad in Vorupør, waardoor minder stoere badgasten ook van de zee kunnen genieten.

Ook de boeren in de omgeving profiteren van het park. Zij waren in het begin sceptisch over de nieuwe bestemming van de kuststrook. Uiteindelijk is de naam van het park neergezet als merk voor lokale, biologische producten. De afzetmarkt en

omzet zijn hierdoor gegroeid. Voor de boeren biedt dit ruimte voor nieuwe producten en samenwerkingsverbanden. De focus bij de ontwikkeling van Thy Nationalpark lag volgens de uitgangspunten van Natura 2000 sterk op het stimuleren van toerisme in relatie tot de natuur. Bovendien hielp de ontwikkeling om de werkgelegenheid in de omliggende agrarische ondernemingen te verduurzamen.

Achtergebleven kennis en kunde als kracht

Veel van de ooit in de regio gevestigde industrie verdwijnt. De kleine fabrieken groeien en verhuizen naar de steden of lagelonenlanden. De werknemers blijven in de dorpen wonen. Zo ook in Glyngøre waar een levendige haven veranderde in een lege huls. De werkgelegenheid in het dorp kelderde en mensen trokken weg of bleven werkeloos achter. Een groep ondernemers uit het dorp zag kansen. Ze richtten de 'werkgroep Wilde Rozen' op en begonnen met het opnieuw in gebruik nemen van een leegstaand gebouw in de haven.

Ook organiseerden ze een bijeenkomst voor alle bewoners in het dorp. Jong en oud, rijk en arm eten samen en luisteren naar muziek. De bijeenkomsten zijn zo'n succes, dat ze nog steeds maandelijks plaatsvinden. Dankzij de bijeenkomsten zijn bovendien al diverse opmerkelijke projecten gerealiseerd. Zo ligt voor de kust van Glyngøre nu het grootste duikpark van Denemarken. De aanpassingen die voor het duikpark zijn gemaakt versterken de biodiversiteit voor de kust, waardoor in de haven verschillende ondernemingen zijn gevestigd voor de kweek en verkoop van mosselen, oesters, kreeft en vis. Ook is de haven weer hersteld in haar oude glorie van rode schuren met witte lijsten.

Sinds december is de werkgroep bezig met een nieuw project. In een leegstaande luidsprekerfabriek is nu een trainingscentrum opgericht voor ondernemerschap. De mensen uit de nabije omgeving krijgen er de kans om hun idee te pitchen. De meest kansrijke pitchers krijgen begeleiding bij het uitwerken van hun idee. Vervolgens gaan de werkgroep en de initiatiefnemer samen op zoek naar de beste manier om het idee in de markt te zetten. De vakkennis van de mensen uit het dorp, die deze kennis hebben opgedaan in de fabrieken en op zee, wordt hier aangevuld met ondernemingsvaardigheden en begeleiding naar een werkend business model. Het project heeft al verschillende goedlopende projecten opgeleverd die zijn gebaseerd op samenwerking tussen vakmensen uit het dorp.

Een bezoek aan een kinderopvangproject in Karby tot slot laat menigeen concluderen dat onze gezondheidsinspectie deze voorziening direct zou sluiten: de kinderen stoken samen een vuurtje, de speelvoorzieningen zijn fantastisch, maar niet allemaal af, de ruimtes zijn netjes, maar niet conform de Nederlandse standaarden. Toch zouden de meeste deelnemers graag hun kind deze opvang gunnen. Het roept vragen op over onze Nederlandse regeldruk. Want in hoeverre staan deze bewonersinitiatieven in de weg en gaan regels ten koste van waardevolle ervaringen en plezier? De deelnemers vinden dat er op gemeentelijk niveau sterke bestuurders nodig zijn voor het verminderen van belemmerende regels.

<kader>

Juist de kracht om kleine ideeën te laten opbloeien tot grotere ontwikkelingen spreekt bij de deelnemers van de P10 tot de verbeelding. Niet alle initiatieven hebben behoefte aan geld van de gemeente, maar soms zijn nauwe samenwerking en het creëren van kansen meer waard. Wel zou een aantal aanwezigen steviger inzetten op hun recreatieve waarden.